

Peti dan: "Nikada ne prestupih tvoju zapovijed"

211. Ovaj seminar vjere najprije je upravljen Crkvi blizim i "dobrim" kršćanima. Mnogi su gotovo bez teškoća, nezamjetno, urasli u odnos s Bogom. Oni se nisu nikada svjesno i radikalno odmetnuli od Boga i uvijek su vjerno ispunjali svoje dužnosti. Njihov život protječe u mirnoj, "nepomućenoj" osrednjosti, bez visinskih i dubinskih oscilacija. Oni nikada nisu iskusili duboko obraćenje, kao mlađi sin u prisposobi o milosrdnom ocu (Lk 15,11-24). Kako bi i oni mogli i trebali svjedočiti o Božjem milosrđu? Zašto neki jedva da osjećaju misionarski poticaj? Odgovor se nalazi u sljedećem drugom dijelu prisposobe o milosrdnom ocu i njegovim sinovima.

"A stariji mu sin bijaše u polju. Kad se na povratku približio kući, začu svirku i igru pa dozva jednoga slugu da se raspita što je to. A ovaj će mu: 'Došao tvoj brat pa otac tvoj zakla tele ugojeno što sina zdrava dočeka.' A on se rasrdi i ne htjede ući. Otac tada iziđe i stane ga nagovarati. A on će ocu: 'Evo, toliko ti godina služim i nikada ne prestupih tvoju zapovijed, a nikad mi ni jareta nisi dao da se s prijateljima provešelim. A kada dođe ovaj sin tvoj koji s bludnicama proždrije tvoje imanje, ti mu zakla ugojeno tele.' Nato će mu otac: 'Sinko, ti si uvijek sa mnom i sve moje – tvoje je. No trebalo se veseliti i radovati jer ovaj brat tvoj bijaše mrtav i oživje, izgubljen i naše se!'" (Lk 15,25-32).

1. Što stoji u tekstovima?

212. Prisposoba o milosrdnom ocu (Bogu) pokazuje kako se Isus suprotstavio ondašnjim pravednicima, farizejima. Oni se pred Bogom pozivaju na vlastita djela: "Nikada ne prestupih tvoju zapovijed" (r. 29). Protivno tome Luka pokazuje kako je Božje milosrđe veće negoli ljudi mogu očekivati. Prisposoba stoga ima dva "vrhunca": prvi dio opisuje očevu milosrđu prema njegovu mlađem sinu koji mu se iz tuđine vraća natrag. O tom smo već govorili (1,75-83). Drugi dio prisposobe opisuje reakciju starijeg sina kojemu ostaje neshvatljivo preveliko očevu milosrđu: on je živio socem u neprekidnom zajedništvu, uvijek je vršio njegove zapovijedi i smatra da će biti budući posjednik očeva imanja. Povratak mlađega sina, koji je očevu imanje "s bludnicama prožderao" (r. 30), ispunja ga stoga srdžbom. Treba primijetiti da otac ne brani krivo držanje sina, nego mu iskazuje svoje milosrđe. On ga "stane nagovarati", lijepo govori s njim i poziva ga da se *pridruži radosti* zbog povratka svoga mlađega sina.

213. Prisposoba želi upozoriti "pravedne" i "pobožne" svih vremena na krivo držanje: oni su sigurni za svoj povlašteni odnos prema Bogu ("ti si uvijek sa mnom") i brzo postaju zavidni na darovima koje Bog drugima dariva. Stoga otac poziva starijeg sina gotovo ponizno da se pridruži slavlju radosti.

Prisposoba ne izvješćuje kako je stariji sin na to reagirao. Njegovo temeljno raspoloženje je

ipak posve jasno: on zahtijeva očevu naklonost kao nagradu za svoja djela i stoga kao nešto što mu pripada. Tako ne može iskusiti osobni susret sa svojim ocem. U čemu bi se sastojao taj susret?

On bi ga doživio da je

- sudjelovao u iskustvu mladega sina i

- da je trajnu očevu naklonost prema sebi prihvatio kao uvijek novi *dar*.

Ali stariji sin nije na to dvoje spreman, nego se poziva na svoje pravo. "Obraćanje" bi za njega značilo ponovno se izručiti milosrđu oca. To izručenje bi i za njega bilo povezano s novim i usrećujućim *iskustvom susreta*. Na sličan način, kao i mlađi sin, i on želi biti što je više moguće "neovisan" o ocu, i na tom čvrsto ostaje. Stoga je njegov grijeh veći nego mlađega sina i ne može, kao ovaj, radovati se "slavlju" susreta!

Isus jasno zauzima stav protiv "pobožnih". Oni pogrešno shvaćaju Božju naklonost kao nagradu za svoje zasluge i nisu više sposobni za dublje obraćenje.

2. Značenje za nas

214. Prispodoba sadrži mnoštvo Isusovih temeljnih izreka. U našem slučaju promotrimo je povezano s njegovom riječi: "Bit ćete mi svjedoci!" Mlađi sin može "iz iskustva" govoriti o Božjem milosrđu. Dapače, on će u sebi osjećati poticaj da to iskustvo prenese što većem broju ljudi, on će "evangelizirati" iz uvjerenja! Stariji sin će možda govoriti o "nepravdi" oca. On nije nikada na sebi iskusio očevu milosrđe i stoga ne može naviještati "Radosnu vijest". On je izgubio *temeljni stav primanja* i više nije sposoban dopustiti da se na njemu ostvaruje ljubav očeva. Stoga ne može dati nikakvo svjedočanstvo o toj ljubavi.

215. Nije li to stav i mnogih Crkvi blizih kršćana i crkvenih službenika: oni rade u Crkvi i za Crkvu - s velikim osobnim zalaganjem - svjesni da su "aktivni" kršćani, Ali ne računaju s tim da Bog i njima osobno dariva posebne milosne darove (karizme) "za obnovu i izgradnju Crkve" koji "su posebno prilagođeni potrebama Crkve". Oni više djeluju prema geslu: Bog ne radi ništa, stoga mi sami moramo sve činiti!

Isus je stalno živio u izravnoj, otvorenoj i poslušnoj ovisnosti o Bogu. On nije započeo svoju evangelizaciju najprije s izradom strateškog plana. Štoviše, njegov je prvi korak bio po primanju Ivanova krštenja dopustiti da se na njemu ispuni volja Božja (1,120-125). Njegova "hrana" je bila vršiti volju Očevu (Iv 4,34), makar za njega vrijedi u najvećoj mjeri Očeva riječ u našoj prispodobi: "Ti si uvijek sa mnom i sve moje - tvoje je" (r. 31). Isus se nije samoopravdavajući pozivao na tu jednakost s Bogom, nego je njegove karizme trajno nanovo od Boga primao: on ništa ne čini po svojoj ljudskoj volji. On je opreka čovjeku koji sve sam hoće činiti. Kad evangelizira, govori što od Oca čuje. Kad ozdravlja, gleda na svoga Oca

(Mk7,34). On "sam od sebe ne čini ništa, nego kako ga je naučio Otac" (Iv 8,28).

216. Ne bismo li trebali jedanput izričito i pošteno priznati da ne živimo i ne djelujemo kao Isus, da je naše povjerenje u pastoralna nastojanja, u upravne sisteme, planiranja i strategije u biti izražaj slabosti? Jesmo li stvarno spremni stajati pred Bogom u stavu slušanja i primanja?

Teološka znanost je dobra, pastoralno planiranje je dobro, tehnike upravljanja su dobre ali *pretjerano povjerenje* u sve to može odijeliti od Boga i spriječiti novu evangelizaciju iz Duha Božjega.

Gdje u crkvenom postupanju *prevladava* ljudsko razmišljanje, planiranje, hitijenje, osjećanje, tu Bog ne može djelovati, izumire poticaj na evangelizaciju!

3. Što moram činiti?

217. Možda možeš sa starijim sinom reći: "Evo, toliko ti godina služim i nikada ne prestupih tvoju zapovijed" (Lk 15,29). Možda se nikada nisi svjesno od Boga udaljio i uvijek si ispunjavao svoje dužnosti: primao si sakramente, pomažeš prema svojim mogućnostima crkvena karitativna društva, pokušavaš s bližnjima živjeti u miru. Što bi za tebe značilo obraćenje, usmjerenje prema Bogu, novo predanje njemu?

Kod poslanja 72 učenika kaže Isus: "Ne nosite sa sobom ni kese, ni torbe, ni obuće!" (Lk 10,4). Učenici dakle treba da naviještaju poruku o blizini Božjeg kraljevstva bez ikakvih "zemaljskih" sigurnosti. Ne smiju se osloniti ni na kakav "posjed": "Besplatno primiste, besplatno dajte!" (Mt 10,8). Ne treba da su zabrinuti što i kako će govoriti: "Ta ne govorite to vi, nego Duh Oca vašega govori u vama" (Mt 10,20).

218. Dar evangelizacije kod nikoga ne raste "sam po sebi", nego se može, u novoj otvorenosti Božjem djelovanju, od Boga primiti (I,178):

Obraćenje se očituje kod "dobrih" i aktivnih kršćana i u tom da izričito od Boga prihvate dar evangelizacije i druge karizme.

"Liturgija obraćenja" u osmom tjednu pruža prigodu za to. Kao u gornjoj prisposobi Bog te ponizno moli da prihvatiš njegovo milosrđe. Može biti da pri tom koraku Boga nanovo "vidiš" i "čuješ", da nanovo zapaziš njegovo milosrđe: to milosrđe primaš za sebe i za druge i možeš o njemu govoriti iz vlastitog iskustva!